

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

II. leto.

V Gorici, rožni cvet 1881.

6. zvezek.

Našemu zveličarju.

(V španjskem jeziku zložila sv. Terezija.)

Nebo, ki obljubil, Bog, si mi ga dati,
Ne sili me, da moram te ljubiti;
Da várujem se z grehi te žaliti,
Ne sili me pekel, ki se ga bati.

Ti siliš me, Gospod, ki zapljuvati
Si dal se zá nas, dal razmesaríti,
Na križ ki dal si terdi se pribiti
In smert si ná njem britko htel prestati.

Ljubezen tvoja, to je moja sila;
Da ni nebes, bi vender te ljubila,
Da ni pekla, bi vender se te bala.

Ti nimaš je stvari, ki bi me gnala;
Naj ravno bi, kar upam, ne dobila,
Bi vender, kaker ljubim, te ljubila.

Opomba. — V življenju sv. Ludovika, francoskega kralja, pripoveduje stari Žoenvilj to-le dogodbo. Dominikanec brat Ivon, ki je bil s kraljem na križanskem potu, je srečal nekega dne v mestu Akonu na ulicah neko staro ženo, ki je nesla v desni roki skledo ognja, v levi pa steklenico z vodo napolnjeno. Brat Ivon jo vpraša: „Žena, kaj hočete s tem ognjem in z vodo, ki jo nesete?“ Ona mu odgovori, da hoče z ognjem nebesa požgati, z vodo pa pekel pogasiti, da ne bo več nebes niti pekla. Menih jo vpraša, zakaj vender govori take besede. Žena mu odgovori: „Ker nočem, da bi gdo kaj dobrega storil na tem svetu zato, da bi za plačilo v nebesa prišel, ravno tako ne, da bi se gdo greha varoval iz straha pred peklenskim ognjem; temuč to se mora goditi iz čiste in popolne ljubezni, ki jo imamo gojiti do Boga, svojega stvarnika, kateri je največi dobrota in lepota ter nas je tolikanj ljubil, da se je podvergel smerti, da bi nas rešil in zveličal.“

Nekoliko prekrepro je pač ta žena s tem na znanje dala, kar je izrekla tudi sv. Terezija v pesenci „Našemu zveličarju“, da je namreč najvišji ljubezen, za katero si imamo prizadevati, da ljubimo Boga le zavoljo njega samega in zavoljo neskončne ljubezni, ki jo ima on do nas, ne pa zato, ker je obljubil nebesa tem, ki ga bodo ljubili, in s peklom poprétil tistim, ki ga ne.

Žena v Akonu in sv. Terezija pa niste edini, ki ste budili v svojih srcih djanje te čiste in popolne ljubezni. Gotovo so delali tako vsi svetniki, vse duše, ki so kedaj hrepenele po višji popolnosti. „Ne brez plačila se ljubi Bog“, pravi sv. Bernard, „dasiravno se ima ljubiti brez ozira na plačilo.“ In sv. Tomaž Akvinski piše, da bi zvesta duša rajši izvolila, da bi pogrešala sama zveličanje, kaker da bi Bog imel terpeti kakov primanjkljeje zveličanja in popolnosti. Znana je tudi latinska, Terezijini celo podobna pesenca ali molitev sv. Frančiška Ksaverija, katere začetek in konec bi bila v naši slovenščini blizu taka:

„O Bog, o Bog, jaz ljubim te;	Temuč, ko ljubil ti si me,
Ne ljubim te, da rešiš me,	Tak ljubim in bom ljubil te,
Ne ljubim, ker ne ljúbeče	Samó zato, ker kralj si moj,
V peklu nevgasljev ogenj žge;	Samó zato, ker Bog si moj.“

Še mnogo, mnogo bi se dalo najti podobnih izrekov svetih in pobožnih pisavcev, ki pričajo, kako so si vsi prizadevali Boga ljubiti ne tolikanj zavoljo plačila v nebesih, kaker zavoljo njega samega, ki je vse najpopolnše, najčistiše ljubezni vreden. Ali v

veliki zmoti bi bil seveda, ako bi hotel gdo iz takih izrekov posnemati, da dobro delo nič ne velja, ako ga človek stori, da bi si ž njim nebesa zaslužil; ali pa, da je eno, ali se varuje ali ne varuje greha, ako se ga varuje zato, da ne bi v pekel prišel.

Vodilo tretjega reda sv. Frančiška s kratko razlago.

Šesto poglavje.

Koliko krat na leto se imajo izpovedati in sveto rešno telo prejeti.

Nobeden brat in sestra naj ne opusti trikrat na leto, in sicer o božiču, o veliki noči in o binkuštnih praznikih, svojih grehov se izpovedati in sveto rešno telo prejeti, tudi z bližnjimi se spraviti in poverniti ptuje blago.

Razlaga.

Sveti oče Frančišek veli v tem poglavju le ob treh poglavitnih praznikih Gospodovih prejemati svete zakramente, pokore in svetega rešnega telesa, nekoliko zato, ker ob njegovem času pogosto prejemanje ni bilo tolikanj v navadi, nekoliko pa, ker je hotel v tej zadevi ravno tako previdno ravnati, kakor sveta cerkev, ki je vsem vernim le enkrat na leto ko dolžnost naložila izpoved in obhajilo, dasiravno svetuje in opominja, večkrat sprejemati ta dva sveta zakramenta.

Redovne vstanove ali štatuti tretjega reda pa določujejo, da imajo ob imenovanih treh praznikih bratje in sestre tega reda ko duhovna družba skupno biti pri svetem obhajilu; ravno tako na praznik svetega Frančiška, na praznik glavnega svetnika ali svetnice tretjega reda, na vernih duš dan in keder bi še odločil p. gvardijan ali vizitator iz kakega imenitnega vzroka in vesoljne potrebe. Vsaki posebej pa naj bratje in sestre prejemajo svete zakramente o praznikih Gospodovih, blažene device Marije, svetih aposteljev in redovnih svetnikov in svetnic, sicer pa, keder dobe za to dovoljenje od svojih izpovednikov in dušnih voditeljev.

Ali bi bilo dan današnji skupno sveto obhajilo ob naznanje-

nih dneh prilično ali ne, o tem morejo soditi in sklepati posamezni vizitatorji po okoliščinah svojega kraja in dotične redovne skupščine. V ostalem pa naj se derže bratje in sestre svojih izpovednikov, kateri bodo se vso skerbjo skušali spoznati, kakov duh navdaja in vodi njihove izpovedovance, ki žele večkrat k obhajilu hoditi, opaževali bodo na njih sad svetega obhajila, to je napredek v čednosti in potem bodo razsodili, ali jim je večkratno obhajilo dovoliti ali odreči. Zakaj, kjer ni notranjega duhovnega življenja in pravega prizadevanja po popolnosti, tam pogosto obhajilo Kristusu ni h časti, drugim ne v spodbujevanje in prejemavcu k nobeni ali pa le majhni koristi. To velja zlasti o tistih ženskih osebah, ki svoje stanovske dolžnosti zanemarjajo, na poboljšanje svojega življenja in berzdanje svojih strasti malo mislijo ter se le z majhino pridnostjo pripravljajo k svetim zakramentom. Take dostikrat vso svojo popolnost v to postavljajo, da se pogosto in po dolgo časa izpovedujejo in večkrat k obhajilu gredo, in to delajo včasih le zato, ker vidijo, da tudi druge tako delajo. Nasledek teh lahkomišljenih, če ne neveljavnih izpovedi in teh mlačnih, če ne nevrednih obhajil ni potem noben drugi, kaker da v takih svetohlinskih dušah duhovna slepota raste, da se v njih redi prece-njevanje samega sebe in ničemernost ter jim le merzlota in neobčutljivost proti sv. zakramentu v sercu ostane. Zato naj vsaki dobro premisli besede nekega znanega duhovnega pisatelja: „Kaker zdravje ni v tem, da se dostikrat jé, temuč v tem, da nam hrana tekne, tako tudi sveto življenje ni le v pogostem svetem obhajilu, temuč v tem, da se sv. obhajilo dobro rabi.“

Da pa sveta cerkev sploh želi pogosto prejemanje svetih zakramentov, to je znano ter se vidi tudi že iz tega, ker je podelila tretjerednikom tako mnogo popolnih odpustkov, ki jih dobe lahko za se ali za verne duše v vicah, ako ob določenih dneh pobožno sprejmejo svete zakramente in opravijo, kar je sicer v ta namen naloženo.

Sedmo poglavje.

Da naj ne nosijo napadnega orožja.

Bratje naj ne nosijo pri sebi napadnega orožja, razen v brambo rimske cerkve, kerščanske vere ali tudi svoje domovine, ali z dovoljenjem svojih višjih.

Razlaga.

Ob času sv. Frančiška so bili moški skoraj sploh oboroženi, kar je dajalo priložnost k mnogim kervavim bojem. Sveti oče pa je prepovedal orožje nositi, da bi njegovi otroci tolikanj bolj gotovo posnemali krotkost in pohlevnost Kristusovo, o katerem je prerokoval kralj David, „da bo vmikal vojske noter do kraja zemlje, lok terl in orožje razbijal in ščite sežigal z ognjem.“ (Ps. 45, 10.)

Dandanašnji se imajo v tej reči tretjeredniki kaker vsi drugi ravnati po dotičnih državnih postavah. Glede orožja v navadnem pomenu te besede jim to poglavje torej ne more delati skerbi; vendar pa naj jih opominja h krotkosti in kerščanski poterpežljivosti. Zakaj po besedah svetega pisma je tudi jezik človekov orožje, nevarniše in pogubniše, ko bodalo in meč. To „nigdar trudno zlo polno smertnega strupa“, kaker ga imenuje sveti Jakob, naj torej berzdajo se vso skerbjo; nigdar naj ne onesnažijo se spotekljivim govorjenjem, kregom in prepiranjem, opravljanjem in obrekovanjem jezika, s katerim Boga hvalijo in telo Gospodovo toliko krat prejemljejo. „Blager krotkim, zakaj oni bodo zemljo posedli.“ (Mat. 5, 4.)

Premišljevanja o prečastitljivih ranah svetega Frančiška.

Četerto premišljevanje.

Sv. Frančišek gre po prejetju prečastitljivih ran z gore Alvernije in se verne k sv. Mariji Angeljski.

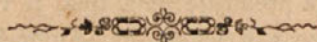
1. poglavje.

Ko gre nazaj k sv. Mariji Angeljski, ozdravi sv. Frančišek nekega vodeničnega dečka.

Kar se četertega premišljevanja tiče, je vedeti, da potem, ko je prava ljubezen Jezusa Kristusa sv. Frančiška popolnoma spremenila v Boga in v pravo podobo Kristusa križanega, in ko je končal štiridesetdanski post na čast svetega arhangelja Mihaela na

sveti gori Alverniji, je po prazniku sveta Mihaela z gore šel angeljski mož sv. Frančišek z bratom Leonom in nekim pobožnim kmetom, na čiger oslu je jahal, ker zavaljo žrebljev, ki jih je na nogah imel, ni mogel lahko peš hoditi. Ko je tedaj sv. Frančišek dolu prišel z gore, in je njegova svetost že slovela po vsi deželi, ker so pastirji povsod pripovedovali, kako so videli vso v plamenu goro Alvernijo, in da je to znamenje nekega velikega čudeža, katerega je Bog nad sv. Frančiškom storil; ko so to slišali prebivavci tistega kraja, koder je jezdil, so šli vsi, da bi ga videli, moški in ženske, majhini in veliki, in vsi so si prizadevali z veliko pobožnostjo in željo dotakniti se ga in roke mu poljubiti. In ker pobožnosti ljudski tega vbrani ni mogel, dasiravno je imel dlani ovite, vender jih je še ovijal in z rokavi zakrival, da bi prečastite rane še bolj skril, in samo perste jim je nepokrite dajal poljubiti. Akoravno pa si je prizadeval prikrivati in ne razodeti skrivnosti prečastitljivih ran, da bi ušel vsaki priložnosti posvetne časti, dopadlo se je vender Bogu po imenovanih prečastitih ranah mnogo čudežev storiti, posebno na tem popotovanju z Alvernije k sv. Mariji Angeljski, in potem še premnogo v raznih krajih sveta v življenju in potlej po njegovi preslavni smerti, da bi tako njih skrivna in čudežna moč in neizmerna ljubezen Kristusova proti njemu, kateremu jih je čudežno podelil, svetu se razodela po jasnih in očitnih čudežih, katerih bomo tu nekoliko našteli.

Ko se je namreč tedaj približal sv. Frančišek neki vasi, ki je bila na meji grofije areške, je prišla predenj z velikim jokom neka žena, in v naročju je imela svojega sinu, kateri je imel osem let pa je že štiri leta bil vodeničen ter je bil v trebuh tako ostudno otečen, da si po koncu stoje ni mogel nog videti; in ta žena je sinu predenj postavila ter ga prosila, naj on zanj Boga prosi. In sv. Frančišek je začel prej moliti in potlej po molitvi je položil dečku svoje svete roke na trebuh, in na enkrat je izginila vsa otekline in popolnoma ozdravljenega je izročil materi, katera je z največim veseljem ga sprejemaje in domov peljaje hvalila Boga in sv. Frančiška; in sinčka ozdravljenega je kazala rada vsem, kateri so iz tistega kraja v njeno hišo prišli, da bi ga videli.

Cesarjevič Rudolf v Jeruzalemu.

V italijanskem časopisu „*Eco di San Francesco*“ nahajamo pismo nekega frančiškana iz Jeruzalema o prihodu našega cesarjeviča naslednika v sveto mesto, pisano prečastitemu P. Ciprijanu iz Treviza, komisarju svete dežele v Benedkah. Vredno je, da ga berejo tudi naši bravci. Slove tako:

Jako častiti oče!

Mislim, da Vam storim nekaj ljubega naznanjeva je Vam dogodek, ki bo imeniten v zgodovini jeruzalemskega mesta, to je prihod cesarjeviča naslednika avstrijskega, visočanstva cesarskega kraljevega, nadvojvoda Rudolfa, ki je denes vstopil v to mesto ko pobožen romar. Njegovo sprejetje je bilo v resnici veličastno, in spodbudno njegovo obnašanje ko pravega katoličana.

Ker imam le malo časa, Vam bom povedal ob kratkem najprej o slovesnem sprejetju in potem bom govoril o njegovi spodbudni pobožnosti romarski.

Vedite torej, jako častiti oče, da je pred njegovim prihodom vzkazal sultan jeruzalemskemu paši, naj izkazuje cesarjeviču vse tiste časti, ki so se o podobni priliki izkazovale njegovemu cesarskemu očetu, in da je imenovani sultan poslal enega svojega poslanca v Aleksandrijo in drugega v Džafo, da se v njegovem imenu poklonita cesarjeviču ter njegovo visočanstvo spremljata na božjem potu.

Včeraj se mu je izkazalo v Džafi prvo počesčenje; ko je prišel z ladje, so ga sprejeli naši redovniki ter peljali v cerkev po obredu katoliškem, spremljaje ga pod prekrasnim slavolokom, ki so ga nalašč napravili naši rekovniki sami. Ko je tako slovesno vstopil v Džafo, potem se je napotil presvitli cesarjevič proti letemu svetemu mestu ter je prenočil v *Lutrunu*, kjer mu je bilo pripravljeno na iztroške turske vlade (ki hoče nositi sama vse iztroške tega romanja) dostojno prenočišče pod šotori. Davi je nadaljeval svoj pot ter okolu poldne prišel v *Kolonijo*, kamer so mu prišli naproti zastopniki vseh konzulatov jeruzalemskih, prečastiti pater kustos (varih) svete dežele, ločeni patrijarh armenski in neki ločeni gerški škof in drugi. Potem je spet zasedel konja ter je zdil nadalje proti Jeruzalemu, kamer je došel ob štirih popoldne spremljan od presvitlega velikega vojvoda toskanskega, od svojega

adjutanta in ostalega dvora, od paše jeruzalemskega se vsem vojaštvom, obejnih poslancev njegovega veličanstva sultana itd. itd. Blizu svetega mesta na cesti, po kateri je prišel, sta bila napravljena dva slavoloka, eden na iztroške kancelarja avstrijskega, drugi nekoliko oddaljeni na iztroške jeruzalemskih Judov.

Pri mestnih vratih, ki se imenujejo navadno džafska vrata, je čakala prihoda njegove visokosti vsa katoliška duhovščina, svetovna in redovna, v koretljih, na čelu njih prevzvišenost milostivi gospod Brakko, patrijarh jeruzalemski. Ko je cesarjevič prišel, mu da patrijarh poljubiti križ, z nemnogimi, pa gorečimi besedami izraževaje veselje svoje, duhovščine in ljudstva o tako srečni priliki in spodbujevaje njegovo visočanstvo, naj se ko kristijan pokloni pred grobom Boga-človeka. Na to je cesarjevič odgovoril; vendar ne morem povedati, kaj je rekel, ker je govoril tiho. Potem se je zverstila dolga procesija in mej streljanjem s kanoni z bližnjega gradu in zvonjenjem se je pela z godbo v rimskem pontifikalu predpisana antifona: „Položil sem pomoč na mogočnega in povikšal izvoljenega izmej svojega ljudstva“ (*Posui adjutorium super potentem etc.*), nadalje pesem „Blagoslovljen“ (*Benedictus*) in potem, ko je cesarjevič v cerkvi svetega groba poljubil kamen maziljenja, *Te Deum*. Mej tem je šel cesarjevič h kapelici, kjer je božji grob, in patrijarh je vpeljal njegovo visokost kaker tudi vojvoda toskanskega, da se veržeta na kolena pred grobom zveličarjevim. Noter so ostali skoraj do konca zahvaljne pesni in nato so se opravile ostale molitve po obredu.

Potem se je spremljal cesarjevič v avstrijski hospic, kjer je sprejel počesčenje vseh konzulov in vseh zastopnikov raznih verskih občin, ki so tukaj. Potlej pa se je podalo njegovo visočanstvo v stanovanjšče, ki mu je bilo pripravljeno zunaj mesta pod šotori prav blizu tega našega samostana; le obzidje in cesta je vmes.

Zdaj, jako častiti oče, Vam povem kaj o katoliškem romarju, ki je z lepim svojim zgledom spodbujal denes vse katoličane, ki prebivajo v svetem mestu. Ne zaostajaje za svojimi predniki v pobožnosti, ki toliko čast dela hiši habzburški, je hotel dati zgled pravega katoličanstva, ki je goji v sercu. In v resnici, prvi zgled je dal včeraj, ko je na pragu naše cerkve v Džafi, preden je poljubil sveto razpelo, katero mu je podal pater Kast Amadéj, verjel se na obraz poniževaje se v pričujočnosti hiše božje, ne skrbec za česčenje, ki se mu je skazovalo. Denes je ravno tako dvakrat ponavljal podoben zgled, preden je vstopil v sveto mesto.

Najprej je to storil, ko je v prvič zagledal mesto; skočil je s konja ob enem z velikim vojvodom ter je na očitni cesti dobre tri minute ostal kleče in h tlam priklonjen poljubljuje sveto zemljo, dasiravno je sonce pripekalo ter vkrog stalo polno ljudstva, ki se je steklo, da bi ga počastilo. V drugič je to ponovil pri nogah milostivega gospoda patrijarha. Ta pobožnost, jako častiti oče, je v resnici do živega ginila serca, ki katoliško čutijo, in iz vseh ust je donela hvala, da je pravi kerščanski knez, ki ima združene z vojaškimi darovi tudi vse kerščanske čednosti.

Vsemu temu se ima dodati še drugo pobožno djanje jutri zjutraj, ko se hoče pokrepčati z neomadežanim mesom jagnjeta božjega.

Že včeraj je dal naznaniti ta svoj namen našemu prečastitemu kustosu, sporočevaje, da želi pri božjem grobu sprejeti sveto obhajilo.

To so novice, ki Vam jih morem ob kratkem naznaniti za ta večer; ker je že pozno, mi ni mogoče obširniše pisati. Ne zamerite, jako častiti oče, da ne pišem z večjo skerbjo in bolj vglajenimi besedami: obtežene so mi namreč oči.

Brez vsega drugega torej sklepam, počesčevaje Vas, oče prečastiti, ter ostajaje

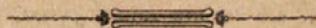
Vaš najvdaniši služabnik

V Jeruzalemu 29. sušca 1881.

Br. Amadej iz Katanije.

Dostavek. Preden ta list otide, pristavljam še to novico, da je namreč to jutro cesarjevič pobožno bil pri svetem obhajilu ob enem z velikim vojvodom in vsem spremljevalstvom; sprejel je presveto rešno telo iz rok svojega kapelana v božjem grobu. Potem je obiskal svetišče in naš samostan, ki je poleg, v katerega mali obednici je po zgledu svojega cesarskega očeta zajterkoval. Nato nas je prišel obiskat v ta samostan, pa le na kratko, in potoj je šel ravno tako v latinski patrijarhat. Naposled drevi bo pri procesiji k božjemu grobu in potem jutri pojde v Betlehem. Ščasoma Vam bom naznanil kaj o ostalem njegovem romanju.

V Jeruzalemu 30. sušca 1881.

Sv. Jožefa žalost in veselje.

VI.

Neizrečeno hitro se menjava veselje in žalost v človeškem življenju. Skoraj kakor grom za bliskom, tako hitro pride večkrat žalost za veseljem. To nam posebno jasno kaže dogodba, ki smo jo zadnjič pričeli: Marija in Jožef z Jezusom v tempeljnu! S kolikim veseljem sta gledala pobožnega starčka Simeona, ki je verno objemal božje dete, in s koliko radostjo sta poslušala njegove besede, ki so bile tem bolj genljive, čem bolj je bilo ginjeno serce, iz katerega so prišle! Sv. evangelij sam pravi, da „sta se čudila temu, kar se je o njem (o Jezusu) govorilo“.

Toda preden se poslovi Simeon, da bi „mirno v Gospodu zaspal,“ oberne se še proti Mariji ter jej preroško izreče strašne besede: „Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu; in v znamenje, kateremu se bo zoper govorilo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil, da se misli razodenejo iz mnogih senc.“ (Luk. 2, 34. 35).

Te besede je govoril sicer le samo Mariji, ker je samo Marija imela doživeti Jezusovo strašno smert, le ona je imela pod križem stati in vmirajočemu Jezusu gledati v blede obličje. Vender so šle tudi sv. Jožefu kakor brušen meč skoz serce, zakaj bil je z Jezusom in Marijo v taki zvezi, da ga je bolelo vse, kar je njiju bolelo; in še bolj mu je šlo do serca to, kar sta onadva terpela, kakor ke bi njega samega zadelo. In ker nam je znano, kako včasih ena sama beseda človeško serce tako globoko rani, da se ranane da nič več zaceliti na tem svetu, bomo tudi lahko razumeli, kako britko je sv. Jožefa zadela Simeonova beseda. Simeonov „meč“ mu ni nič več zginil iz spomina.

Z nezmerno britkobnimi čutili je tedaj sv. Jožef daritev v tempeljnu opravil, in ves zamišljen v grozovito prerokovanje, ki ga je slišal iz ust Simeonovih, je šel z Marijo in Jezusom spet nazaj v Betlehem. Zdaj je do dobrega spoznal, da ta daritev, ki sta jo z Marijo v tempeljnu opravila, ima vse drugačen pomen, kakor druge daritve ob enaki priliki: to ni bilo le „odkupovanje prvorojenega,“ kakor pri družih Izraelcih; to je bilo pravo darovanje, Jezusa sta darovala za vselej. Le to mu še ni jasno, kedaj in kako se bo končno zveršila ta v tempeljnu pričeta daritev, — kedaj in kako bo serce presunil Mariji napovedani „meč“.

Pa če tudi sv. Jožef ni še tako jasno vedel, kaj se bo naposled z Jezusom zgodilo, kaker mi to zdaj vemo, vender je iz tega, kar so preroki splošno napovedovali o zveličarjevem terpljenju, lahko sprevidel, da prav kaj grozovitega in strašnega pomeni Marijinemu sercu namenjeni meč. In če se le nekoliko zamislimo v njegove okoliščine, pač tudi lahko sprevidimo, da prav iz serca vesel ni mogel več biti sv. Jožef od tistega dne. V sredi veselja se mu je le vedno grozni meč pred oči stavil. Pri njem se je še bolj pokazalo, kaker pri družih svetnikih, da delež služabnikov božjih na zemlji ni veselje, ampak križ in težave. Vsem svojim učencem kliče Jezus: „Gdor hoče za menoj, naj vzame svoj križ na rame,“ a sv. Jožef je v posebni meri čutil pomen teh besed, še preden so bile izgovorjene. In kaker se Marija po pravici imenuje kraljica marternikov, tako smemo tudi sv. Jožefa imenovati za Marijo prvega mej marterniki, ker je tudi on poskusil grozovitost marterništva, ne sicer telesnega, pač pa dušnega.

Vender ena reč ga je v sredi tolike otožnosti le tolažila, in sicer ne malo. Simeon je rekel o Jezusu, da je „postavljen v vstajenje mnogim v Izraelu“; tedaj si je lahko mislil, da mnogi mnogi bodo vender večno srečni po njem. In ko so prišli še trije modri iz Jutrove dežele, stopile so mu zopet bolj na prvi prostor v spominu vesele besede „luč v razsvitljenje nevernikom.“

V sv. pismu namreč ni povedano, k daj so prišli sveti trije kralji Jezusa molit. Po nekem starem sporočilu bi to imelo biti 13 dni po rojstvu, češ, ker tudi sv. cerkev praznuje ta dan praznik njihov. Ali sv. cerkev je lahko postavila praznik na ta dan iz kakega drugačnega vzroka; iz tehtnih vzrokov pa smemo soditi, da so modri prišli še le potlej Jezusa molit, ko sta se bila Marija in Jožef iz Jeruzalema po daritvi nazaj vernila v Betlehem: zakaj drugače bi prerokovanje „luč narodom“ ne imelo tolikega pomena, ako bi bilo Jožefu in Mariji že iz skušnje (po treh modrih) saj deloma znano; darovanje 40. dan bi bilo nemogoče, ke bi bili res že pred prišli sveti trije kralji, ker Herod, kervavi mož, gotovo ni odlašal grozovitega sklepa, ampak ga zveršil, kaker hitro je zvedel, da so šli modri po drugi poti nazaj itd. *)

Tedaj smemo za prvo tolažbo po strahovitem prerokovanju Simeonovem imenovati ravno prihod ss. treh kraljev. In pa še prav velika tolažba mu je bil ta prihod. Le mislimo si sv. Jožefa kako

*) Dr. Grimm, Geschichte der Kindheit Jesu.

še ves zamišljen v grozovite Simeonove besede sedi v neki betlehemiški hiši poleg malega Jezusa in njegove božje Matere, zakaj mej tem časom so si gotovo že pripravniše stanovanje dobili in ne moremo si misliti, da bi bila morala sv. družinica tako dolgo ostati v zapuščenem hlevcu. — Kar nenadoma zagleda nepričakovano prikazen: trije imenitni dragoceno oblečeni možje z mnogimi služabniki se približajo hiši in glej — ravno le sem so namenjeni, zakaj kmalu vstopijo in se častitljivo bližajo malemu Jezusu. Kaj ima to pomeniti? O! sv. Jožefu ni treba dolgo vgibati, lastne oči mu pri-povedujejo: trije kralji — tako imenitni gospodje, ne gledajo na revščino hiše, ne, kakšna so tla, ampak v Jezusa obračajo svoje verne oči in klečé molijo kralja nebes in zemlje v podobi majh-nega deteta. In ko so tako več časa molili, odprejo vsak svoje da-rí, ki so jih saboj prinesli, za novorojenega kralja. Kaj so mej da-rovanjem in potlej govorili, in kako dolgo so še pri sv. družini o-stali, ne vemo, ker nam sv. pismo ni speročilo; pa lahko si misli-mo, da so vsi veseli pripovedovali, kako se jim je bila prečudna zvezda prikazala, kako so bili koj v sercu prepričani, kaj ta zvez-da pomeni, kako jim je bilo na dolgem popotovanju zlasti v Jeruza-lemu pri Herodu, kako so se posebno zdaj nazadnje spet zvezde razveselili, ki jim je od Jeruzalema sem svetila in tu nad hišo ob-stala: gotovo so tudi razkladali pomen daril in zakaj so ravno te trojne darove prinesli zlata, kadila in mire; in zanesljivo se niso tako berž poslovili. O kako je moral sv. Jožef vesel biti svetih treh kraljev! Kolika serčna radost, pred seboj videti častitljive učene može, ki ravno to verujejo, kar on, ki Jezusa poznajo in ljubijo, kaker on! Kako se mu vender pobožni in blagoserčni zdijo ti modri ponižni kralji! Tako daleč so prišli, nikoli jih še ni videl, in beržkone jih ne bode nikoli več na tem svetu in vender so enega duha, enega serca ž njim: o dobri plemeniti prijatelji! Zares tacih mož še ni videl, — in pa kolike pomembe bo to za druge never-nike, bi bodo enako spoznali „luč v razsvitljenje narodom“!

Ako se še nam tako velik zdi praznik razglašanja Gospodo-vega in eden naj veselejših praznikov v letu, kako genljiv je mo-ral biti za zv. Jožefa, ki ga je takorekoč prvi praznoval ter vi-del in slišal vse to, kar mi praznično obhajamo. Gotovo mu ta dan ni nigdar izginil iz spomina; gotovo se je Bogu priserčno za-hvalil za toliko čudežno tolažbo in gotovo mu je le spomin te do-godbe olajšal mnogotere skerbi.

Bodimo tudi mi Bogu hvaležni za mnogoverstno veselje, ki ga

nam pošilja v solzno dolino, hvaležni za blage dobrotnike in zveste prijatelje, ki nam življenje slajšajo, in — če hočemo mirno in srečno živeti na svetu — ozirajmo se bolj na veselo kakor na tožno stran svojega življenja, saj nam spomin ni vstvarjen le za žalostne, temuč tudi za vesele vtiske!

Življenje svete Elizabete Ogerske, deželne grofinje turingijske, patrone tretjega reda svetega Frančiška.

16. poglavje.

*Kako je ljuba sveta Elizabeta izvedela smert svojega moža,
in o njeni veliki žalosti in britkosti.*

Gospodje, ki jim je bil deželni grof Ludovik naročil, ko je vmiral, da naj gredo naznanit njegovo smert v Turingijo, so imeli dolg in težaven pot; in žalostno sporočilo, ki so ga nesli v domovino, ni pospeševalo njihovih korakov. Že se je bila začela zima, ko so prišli v Turingijo. Elizabeta je bila mej tem porodila svoje tretje dete Jerdrut; ležala je še v otročji postelji in poslanci niso mogli naravnost do nje. Naznanili so torej deželni grofinji materi in mladima knežičema Konradu in Henriku nepričakovano bitko izgubo, ki jih je zadela.

V splošni žalosti, ki jo je napravilo to naznanilo v družini in mej ljudstvom blaženega ranjcega, so se vender domislili pobožni in previdni možje, kako bo taka novica grozovito pretresla mlado mater Elizabeto, in svetovali so torej, naj se ji ne pove ničesar, preden se popolnoma ne okrepeča. Sofija sama je začutila zopet materino serce za njo, katero je sin njen tolikanj ljubil; ostro je vkazala, naj nihče ne stori in ne govori ničesar, kar bi moglo strah napraviti Elizabeti; oskerbela je tudi vse, kar je bilo treba, da se ta vkaž natanko izpolni. Ali ko je prešlo po porodu nekoliko časa, treba je bilo seveda naznaniti ji nesrečo, katera jo je zadela; deželna grofinja Sofija je prevzela sama to žalostno opravilo. Vzela je saboj nekoliko plemenitih in razumnih gospe. Elizabeta jih je sprejela z ljubeznijo in spoštovanjem, ponudila jim je sedeže okoli svoje počitne postelje, kjer je ležala, ne da bi bila količkaj slutila vzrok njihovega prihoda. Ko so sedle, začne govoriti kneginja So-

fija: „Bodite pogumna, moja ljuba hči, in ne dajte se preveč prestrašiti temu, kar se je zgodilo vašemu možu, mojemu sinovi, po volji božji, v katero se je bil, kaker veste, popolnoma vdal“. Elizabeta, ko je videla, da je tašča mirno in brez joka govorila te besede, ni slutila vse velikosti svoje nesreče in, ker je mislila, da je Ludovik vjet, odgovori: „Ako je moj mož vjet, bo s pomočjo božjo in naših prijateljev kmalu rešen. Moj oča, to vem za gotovo, nam bodo pomagali in jaz bom kmalu potolažena.“ Ali kneginja Sofija je precej povzela besedo: „O moja preljuba hči, bodite potrpežljiva in vzemite ta perstan, ki vam ga je poslal, zakaj, žalibog! on je vmerl!“ — „Ah gospa, kaj pravite?“ zavpije nato Elizabeta. „On je vmerl!“ ponovi mati. Na te besede Elizabeta obledi in zopet vsa zaerdí, roke ji padejo na kolena, potem jih sklene kerčevito in pravi sè zamolklim glasom: „O Gospod moj Bog, Gospod moj Bog, zdaj je ves svet mertev za me, ves svet, in vse, kar ima sladkega v sebi.“ Nato skoči kaker iz uma s postelje in leti skozi izbe in hodišča po gradu kričaje neprenehoma: „On je vmerl, vmerl, vmerl!“

Še le v obednici se je vstavila; naslonila se je tam na neki zid, sè solzami zalita. Kaker blazna je bila. Kneginja Sofija in vse druge gospe so šle za njo, otergale jo od zida, katerega se je bila oklenila, posadile jo in skušale jo vtolažiti. Ali berž je zopet začela jokati in silovito ihteti govore pretergano nekatere besede. „Zdaj,“ tako je ponavljala vedno, „zdaj sem vse izgubila! O moj preljubi brat, o prijatelj mojega serca, o moj dobri in pobožni mož, ti si torej vmerl in si me pustil v siročini! Kako bom živela brez tebe? Ah jaz vboga, zapuščena vdova, jaz nesrečna ženska! Tolaži me ti, ki ne zapuščaš vdov in sirot! O moj Bog, potolaži me! O moj Jezus, podpiraj me v moji slabosti!“

Mej tem so prišle njene ženske po njo ter jo hotele peljati v njene izbe; dala se je vleči omahovaje, ali ko je prišla v izbo, pade z obrazom na tla. Ko so jo ženske vzdignile, začne zopet jokati in tožiti. Tudi deželna grofinja Sofija se je prepustila materini bolečini ter mešala svoje solze se solzami svoje neveste; ravno tako plemenite gospe in gospodične, ki so bile vpričo pri tem žalostnem dogodku. Cela hiša deželnega grofa, vsi prebivavci gradu vartburškega so se prepustili žalosti in bolečini, katero so zaderževali do tedaj prizanašaje stanu vboge Elizabete. Pogled na globoko bolečino komaj dvajset let stare vdove jim je množil vtisek storjen po nepopravni izgubi preljubega kneza. Skozi osem dni ni bilo na

gradu ničesar ko solze, zdihovanje in žalovanje. Ali niti obilno sočutje niti nobena tolažba ni mogla pomiriti Elizabete; zastonj je iskala zdravila svojemu obupanju. In vender je imela pri sebi, pravi pobožen mož, ki je popisal njeno življenje, vsegamogočnega tolažnika, svetega Duha, očeta vdovam in sirotam, kateri je zmeril svoje izkušnje po njeni moči, ter jo hotel obložiti s svojimi milostmi, ko je zapečatil njeno bolečino.

17. poglavje.

Kako so ljubo sveto Elizabeto in njene otročiče z grada popodili in kako je prišla v največo siročino in o nehvaležnosti in velikem nevsmiljenju človeškem proti njej.

Ludovikov postavni naslednik v vladanju Turingijske in Hejsijske dežele je bil njegov sin Herman, ki je bil pa tačas še le petleten deček. Zato je bil Ludovik pred svojo smertjo naročil, da naj Elizabeta vlada, dokler Herman doraste. Ali pusto in samotarsko življenje, ki je bilo pričakovati na Vartburku pod Elizabetino vlado, se starim njenim sovražnikom na dvoru nikaker ni dopadalo; in ker se vboga vdova, vtopljena v žalost po možu, ni dosti pečala z državnimi opravili, so sklenili spodriniti njo in njenega sinu.

V ta namen začno skušati starišega Ludovikovega brata, Henrika, ki se je imenoval s priimkom Raspe. Pripovedujejo mu priliznjeno, da gre po postavi cela grofija starišemu knežiču vladarske hiše, in le on sam se sme ženiti; če bi se hoteli ženiti mlajši knežiči, se jim prepusti le nekoliko posestva; imenajejo se sicer grofi, ali podložni morajo biti starišemu. Stariši knežič je pa po bratovi smerti on, Henrik; tedaj naj zapodi zdaj, ko je lepa prilžnost, Elizabeto in njene otroke ne samo z Vartburka in Ajzenaha, ampak iz cele dežele, naj se polasti vlade in naj se oženi, da bodo podedovali njegovi otroci po njem deželno grofijo. Če bo Herman, Elizabetin sin, živel in dorastel, bo zadovoljen, ako dobi en grad ali dva in nekaj posestva zraven. Naj torej le naglo spravi s poti zapravljkvo Elizabeto z otroci vred.

Henrik posluša zapeljivce; naklep se mu jame dopadati in kmalu zamori v sebi glas vesti in poštenje in čast, in privoli v to, kar hočejo Elizabetini sovražniki. Tudi mlajšega brata Konrada dobijo na svojo stran. Vender sta se brata sramovala s takim hudobnim naznanilom svoji svakinji pred oči stopiti. Skrijeta se torej in prepustita svojim svetovavcem, da izverše peklenški naklep. Veseli

dirjajo ti k Elizabeti. Pri njej najdejo staro grofinjo Sofijo, ki je sè snaho skupaj žalovala in jokala po sinu. Nič ne gine ledenih sere divjih grešnikov žalost teh dveh gospé; brez spoštovanja stopijo pred nesrečno vdovo ter ji začnejo surovo očitati, da je zaradi njene zapravljenosti dežela obožala, da je goljufala moža, oropala državno denarnico in po nepotrebnem potrosila denar za beračé. Kaj takega ne morejo več terpeti; deželni gospod je zdaj Henrik in ta ji zapoveduje, da naj se kar hitro pobere z grada.

Kako so morale zaboleti Elizabeto tako razžaljive besede! Ako ravno so ji že mnogo žalega prizadeli v Vartburku, tega vendar ni pričakovala, da jo bodo podili iz hiše njenega moža in njenih otrok kaker psa. Ne ve si pomagati; ponižno prosi, naj ji dovolijo vsaj nekoliko časa še ostati v gradu. Sofija, ki je po Ludovikovi smerti bolj ljubeznjivo ravnala sè svojo snaho, je bila vsa razkačena, ko je slišala, koliko krivico hočejo Elizabeti storiti. Objame jo in zavpije: „Ona ostane pri meni; nihče mi je ne bo iztergal iz rok. Kje sta moja sinova? Ž njima hočem govoriti!“ Ali odgovore ji: „Ne, ne! ona mora precej iz hiše.“ Sè silo ločijo gospe in vlečejo vbogo Elizabeto vun; ničesar ne sme vzeti sabo, le obleko, ki jo je imela na sebi. Na dvorišču jo čakate dve zvesti služabnici ž njenimi otročiči. Pri unanjih vratih še enkrat objame stara kneginja svojo snaho, bitko se razjoka, ne more se ločiti od nje. Dvojna žalost in jeza ji terga serce, ko vidi vboge otročiče svojega sinu z materjo vred pahnjene iz svojega domu in svoje lastnine. Vnovič začne kričati, kje sta sinova, da hoče govoriti ž njima. Ali le-ta dva se ne prikažeta. Vsa obupana in razkačena gre kneginja Sofija nazaj v grad, Elizabeto pa pahnejo vun in zapro vrata za njo. Jokaje stopa vboga žena v hudi zimi počasi po stermin in težavni poti dolu proti mestu Ajzenahu. V naročju nese najmlajše dete, druga dva otroka pa peljete gospodični, ki greste ž njo.

V mestu čaka Elizabeto nova žalost. Vse, karkoli je le mogla je storila nekedaj za to mesto, in zdaj, ko bi sama potrebovala serca, ki bi se je vsmililo, ga nikjer ne najde. Grof Henrik je bil namreč prepovedoval meščanom Elizabeto sprejeti v hišo in zažugal z ostrimi kazenskimi tistim, ki bi ravnali zoper njegovo povelje. In ti malovredni ljudje so bili pokorni tako krivičnemu in nevsmiljenemu povelju; skrivali so se pred Elizabeto, zapirali ji vrata in proč jo podili. Od hiše do hiše je šla vboga vdova sè svojimi otroci, jokaje se in zmerzovaje na ulicah, ali nobena vrata se ji niso gosto-

ljubno odperla. O kako strašne bolečine je morala čutiti Elizabeta zaradi takega nevsmiljenja, ona, ki bi bila za vboge vse storila, ki bi bila darovala tudi sama sebe iz ljubezni do svojega bližnjega!

Vsa trudna in premražena pride naposled do neke vboge kerčme. Stopi noter in prosi jokaje naj jo sprejmejo čez noč. Kerčmar je ne zapodi sicer, ali v hiši je vender noče imeti; odkaže ji neki na pol podert hlev, kjer je imel poleg raznega orodja svoje svinje. Te izežene, da naredi prostor kraljični ogerski, deželni grofinji turingijski in njenim otrokom.

Do zdaj se je Elizabeta milo jokala in zdihovala: „Vse so mi vzeli; nič drugega mi ni ostalo, kaker molitev h Bogu“; ali ko je prišla v hlev, se je pokazala nad njo božja moč; bilo ji je, kaker bi bil prišel tolažnik sveti Duh v njeno serce, žalost jo je minila in navdalo jo nebeško veselje. Tu je ostala do polnoči; zaspati ni mogla. O polnoči sliši zvonček frančiškanskega samostana, ko zvoni k zornicam. Elizabeta gre naravnost v cerkev, kjer ostane pri molitvah. Ta samostan je bila ona sama ustanovila, ko je še živel njen blagi mož. Zato je mislila, da ima pravico tudi kaj zahtevati od mnihov. Ali kaj je hotela Elizabeta? Kedor tega še ni slišal ali bral, ta bi pač gotovo ne vgenil. Prosila je frančiškane, ko so končali molitve, naj bi zapeli *Te Deum* v zahvalo za britkosti, kattere ji je Bog poslal. Ko se je v temi tako britke noči ta svetu nerazumljiva hvalna pesem proti nebu vzdigovala, je klečala Elizabeta pred altarjem in naglas hvalila Boga, ki je naredil, da je vboga in vsega oropana. kaker je bil on sam, ko je ležal v Betlehemu v jaselecah. „Gospod“, tako je molila, „zgodi se tvoja volja! Včera sem bila še deželna grofinja, bila sem bogata, imela sem gradove in terdnjave; denes sem beračica in nihče me noče pod streho. Če bi ti bila bolje služila, ko sem bila kneginja, moj Gospod, — če bi bila iz ljubezni do tebe več miloščine delila, bi bila zdaj srečna zato in vesela. Žal, da tega nisem storila.“ Ali kmalu zbudi pogled na nedolžne otročiče, ki so bili lačni in mraza se tresli, nove bolečine materinemu sercu; da sama terpi, jo veseli, da morajo pa tudi njeni otročiči terpeti, to jo boli hudo. „Zaslužila sem,“ tako zdihuje, „da jih vidim terpeti, kar britko obžalujem. Moji otroci so knežjega rodu in so lačni in še slame nimajo, da bi legli nanjo. To mi teži serce, zaradi njih; jaz pač, kaker veš, o moj Bog, jaz nisem vredna, da si me izvolil za milost svetega vboštva“.

V tej cerkvi je prebila z otroci in služabnicama celo ostalo noč in nekaj časa prihodnega dne. Še le pozno v jutro, ko ni bilo

mogoče več prestajati zaradi hudega mraza in so otročiči tožili, da so lačni, gre iz cerkve in počne vnovič od hiše do hiše prositi stanovanja in kaj jedi. Toda zopet išče zastonj; ona, ki je toliko vbogim pomagala, jim stregla in jesti jim dajala, ne dobi koščka kruha za svoje lačne otročiče. Naposled pride do nekega vbozega duhovnika, kateremu se nesrečna kneginja v serce smili. Ponudi ji polovico svojega revnega stanovanja in nekoliko slame. Elizabeta je vesela, da bo imela otroke kam položiti. Da preskerbi nekoliko jedi zase in za otroke in služabniki, ker ji duhovnik, sam vbog, ni imel kaj dati, pa zastavi nekoliko žlahtnih kamenov, ki so jih ji gotovo pozabili vzeti, ko so jo iz grada zapodili.

Ali kmalu zvejo v gradu, da je ta duhovnik vkljub prepovedi pod streho vzel Elizabeto z otroci in obe gospodični; in kaj storijo hudobneži? Ne privoščijo ji, da bi prenočila pri tem vsmiljenem gospodu; grof Henrik zapove, naj gre h dvorniku, ki je imel v mestu veliko in prostorno hišo, ki je bil pa Elizabeti naj hujši sovražnik že od nekedaj. Ta jo zapre s celo družnico v temno ozko luknjo in prav surovo ravnajo ž njo on in njegova žena in njegovi služabniki. Ne dajo jim zakuriti in brez jedi jih puste. V tej luknji tedaj prebije drugo noč po svojem pregnanstvu hči ogerskega kralja! Sama zase bi se ne bila pritožila; ali vsmilili so se ji lačni in premraženi otročiči; zato toži in noče drugo jutro več ostati na tem kraju. Odhajaje pravi: „Zahvalim se ti, zidovje, da si me to noč varovalo, koliker ti je bilo mogoče, zoper veter in mraz. Priserčno bi se rada tudi tvojemu gospodarju zahvalila, ali prav gotovo, da ne vem, za kaj naj bi se mu!“

Nazaj h duhovniku ni mogla, to je previdela; gre torej zopet v svinjak, kjer je dobila stanovanje prvo noč; od tukaj je niso podili, ker je bilo tako stanovanje še za neumno živino preslabo; niso ga ji tedaj zavidali. Skoraj cel dan, in koliker časa je mogla tudi po noči je prebila Elizabeta v cerkvah. Rekla je: „Od tukaj me vsaj nihče ne sme vun poditi, ker so cerkve božja lastnina, tukaj je le Bog moj gospodar“.

Siroščina in pomanjkanje, v katero so jo pehnili hudobni ljudje, pa je hotelo od njenega serca kmalu novo daritev, težjo od vseh drugih. Prisiljena je bila ločiti se od svojih otrok, da ne bi morali ž njo bede in lakote terpeti v tako kerhki mladosti.

Ko so v ajzenaški okolici in po deželi zvedeli, kaj se je zgodilo z ljubo Elizabeto in njenimi otroci, ponudijo se v resnici nekatere zanesljive osebe, da hočejo prevzeti skerb za vboge otroke.

Težko se loči Elizabeta; ali sprejeti mora ponudbo, ako jih noče dan na dan videti lačnih in v naj večem pomanjkanju. Kar jo je pa posebno prisililo k tej ločitvi, to je bila, kaker pravi neki pisavec tistega časa, skerb, da ne bi pogled na potrebo teh ljubljenskih stvari ljubezni do Boga v njej zaterl, „zakaj,“ tako pristavlja, „ljubila je svoje otroke neizmerno.“ Ti so se torej ločili od nje in posamezno preskerbeli v oddaljenih krajih. Glede njihove osode potolažena je svojo lažje prenašala. Ko je zastavila vse, kar je kaj vrednega imela, skušala si je s prejo zaslužiti naj potrebnjšega živčja. Pa tudi v tej siročini ni mogla pozabiti svoje nekedanje navade; majhin je bil njen zaslužek in prav siromaško se je preživela, vender si je znala pritergati pri svoji pičli hrani, da je mogla dajati miloščino vbogim, ki je namerila na nje.

Videti je bilo, kaker bi bile tako junaška poterpežljivost, tako neomajalna pohlevnost potolažile divjanje njenih sovražnikov; vender niso bile v stanu serca ajzenaških prebivavcev odpreti vsmiljenju in hvaležnosti. Tudi ne enega dogodka ne beremo v obširni povesti teh žalostnih dni, kjer bi se bilo količkaj pokazalo sočutje in vsmiljenje od njih strani. Ravno nasproti so dokazali, da nehvaležnost ne zna vtešiti pekoče vesti, kaker da prvo krivico še s hujšimi zasiplje. Še celo surovo so se proti njej obnašali.

Mej drugim se pripoveduje, da je bila tačas v Ajzenahu neka stara beračica, polna raznih bolezni, za katero je Elizabeta prej dolgo časa preljubeznjivo skerbela. Zdaj je bila Elizabeta sama kaker beračica; v slabi obleki je hodila po mestu s palico v rokah, da se je psom branila. Nekega dne pride do potoka, ki teče po nekkih ulicah ajzenaškega mesta, kjer so tedaj, kaker še dandanašnji, strojarji prebivali. Voda v potoku se je le počasi odtekala, zato je bila precej globoka in vsa nesnažna. Mostu pa ni bilo čez potok, ampak po kamenih, ki so bili v vodo položeni, se je moralo čez iti. Cez ta potok tedaj hoče Elizabeta. Ali od druge strani ji pride nasproti tista beračica, in noče čakati, da bi čez prišla Elizabeta; ošabno korači po kamenih proti njej in, ko pride do kneginje, jo sune v stran, tako močno, da se slabotna in izstradana žena ne more vderžati; Elizabeta omahne in pade s celim telesom v nesnažni potok. Hudobna, nehvaležna starka pa se na to še norčuje. „Tukaj ležiš prav dobro,“ kriči; „nisi hotela živeti in obnašati se kaker deželna grofinja, dokler si še bila, pa leži zdaj vboga v blatu; jaz ti že ne pomorem vun.“

Kaj mislite, kaj je storila na to Elizabeta? Ali se je dala

premagati jezi nad tako nepričakovanim, nezaslišanim zasramovanjem? Ne! — Ali je vsaj jokala, da je gerda baba tako ravnala z njo? Ne! — Ali je v nemi bolečini prenašala to grozovito nehvaležnost? Ne! — Ljuba sveta Elizabeta se je smejala, ko je vstajala vsa mokra in vmazana, in zraven je rekla: „Prav se mi godi, zato, ker sem nekedaj nosila zlato in žlahtno kamenje.“ Potem je šla vesela do čiste vode, in tam osnažila sebe in obleko.

Na tem mestu zgodbe naše svetnice kliče neki priprost pobožen menih, ki smo ga že enkrat v misel vzeli, z genljivim sočutjem: „O moja vboga ljuba sveta Elizabeta, boli me tvoja siročina, bolj ko je tebe samo bolela, in po pravici se jezim nad temi nehvaležnimi, nevsmiljenimi ljudmi, vse drugači, kaker si se ti jezila. O kè bi bil jaz tam, kako bi te bil sprejel priserčno tebe in tvojo družinico! s koliko ljubeznijo bi bil skerbel zate in preskerbel ti, kar bi ti bilo treba! Naj ti bode prijetna vsaj moja dobra volja, in keder pride tisti strašni dan, ko bom moral sam in zapuščen od celega sveta stopiti pred svojega Boga, pridi mi naproti tedaj in sprejmi me v večna prebivališča!“

18. poglavje.

Kako je vsmiljeni Jezus tolažil ljubo sveto Elizabeto v njeni siročini in zapuščenosti in kako jo je presladka in pre-dobrotljiva devica Marija učila in krepčala.

Mej toliko britkostmi niti za trenotek ni pozabila Elizabeta, da je roka božja, katera jih ji pošilja, in ni odperla serca mermranju in tožbam. Ravno nasproti, edino molitvi in vsem pobožnim duhovnim vajam vdana je v svoji nesreči vedno iskala Gospoda, in ni čakala dolgo, da ga je dobila. On je prišel k njej sè vso ljubeznjivostjo očetovsko, pripravljen spremeniti izkušnje, katere je tako plemenito vzela nase, v neizrekljive tolažbe. On, ki je obljubil svojim izvoljenim, da bo obrisal vse solze z njihovih oči, ni mogel pozabiti svoje ponižne služabnice, ki je zdihovala pred njim pod težo vseh bolečin, ki morejo zadeti človeka. On ni le obrisal njenih solz, odperl ji je tudi oči in dovolil ji že naprej povzdigniti poglede v kraje večne luči, kjer je bil že zaznamenjam njen prostor.

Ko je noč in dan molila pred altarji, so krepčale in poživiljele blažene prikazni, pogosta razodevanja slave in milosti božje njeno dušo. Izentruda, najljubljeniša njenih častnih gospodičen, ki je

nikoli ni zapustila, ki je hotela ž njo deliti siročino, potem ko je delila ž njo srečo in svetlobo, ona je pripovedovala cerkvenim sodnikom vse spomine, ki jih je hranila na tiste čudežne tolažbe. Ona je dostikrat opazila, kako je bila njena gospodinja v zamaknjenju, katerega si od konca ni znala razlagati. Zlasti nekega dne v postu, ko je bila šla kneginja k maši in pokleknila v cerkvi, se je naenkrat naslonila na zid in tako je ostala noter do zavživanja, kaker povzdignjena nad časno življenje in potopljena v globoko nebeško gledanje, z očmi nepremično vpertimi na altar. Ko je prišla k sebi, pa je bila izražena v njenem obličju najvišja sreča. Izentruda, ki je opaževala vse njeno gibanje, jo je prosila o prvi priložnosti, da bi ji povedala, kaj je videla. Elizabeta ji odgovori vsa vesela: „Jaz nimam pravice pripovedovati ljudem, kar mi je Bog blagovolil razodeti; ali nočem ti tajiti, da je bil potopljen moj duh v najslajše veselje, in da mi je Gospod dovolil, da sem gledala z dušnimi očmi čudovite skrivnosti.“

Po maši se je vernila v svoje borno stanovanje in zavoljo slabosti povžila nekoliko jedi; čutila se je pa tako trudno in oslabeledo, da je legla na klop oknu nasproti, in glavo je položila na persi svoji ljubi in zvesti Izentrudi. Ta je mislila, da je Elizabeta bolna in da bi rada zaspala, ali ona je leže imela oči odperle in gledala sterno v nebo skozi odprto okno svojega stanovanja. Kmalu je videla Izentruda, kako se ji je obličje oživilo, nebeška jasnost in priserčno veselje je zasijalo na njem, sladko, ljubeznjivo smehljanje ji je zaigralo na ustnicah. Ali malo potem so se ji oči zaperle in potoki solz so se vlili iz njih; potlej so se odperle zopet, veselje in smehljanje se je vnovič prikazalo in vnovič se vmeknilo jokku, in tako je ostala do večera, vedno operta z glavo na serce svoje prijateljice, potopljena zdaj v žalost, zdaj v veselje; vender je dalje trajalo veselje.

Proti koncu tega tihega zamaknjenja je zaklicala z neizrekljivo ljubeznjivostjo: „Da, gotovo, Gospod, ako hočeš ti biti z menoj, jaz hočem biti s teboj in nigdar nočem biti ločena od tebe.“ Trenotek potem je prišla k sebi; Izentruda jo je prosila lepo, da bi ji povedala, zakaj je tako zaporedoma smejala se in jokala in kaj so pomenile besede, ki jih je izgovorila. Elizabeta, vedno polna ponižnosti, je skušala dolgo, da bi zamolčala milosti, katere je prejela od Boga. Naposled se je vdala prošnjam nje, ki jo je ljubila s tako zvesto vdanostjo in ki ji je bila tako dolgo že tako draga in ljuba. „Jaz sem videla“, tako ji pove, „nebesa odprta in mojega

Gospoda, prevsmiljenega Jezusa, ki se je ponižal do mene in me tolažil v britkostih, ki so me zadele. On je govoril z meno z neizrekljivo sladkostjo, klical me je svojo sestro in svojo prijateljico. Pokazal mi je svojo preljubo mater Marijo, in tudi svojega ljubljene-
nega apostelja svetega Janeza, ki ga je imel pri sebi. Ko sem videla svojega božjega odrešenika, tedaj sem se morala veseliti in smejati; včasih je pa proč obrnil svoje obličje, kaker bi hotel oti-
ti, in tedaj sem jokala, zato ker so moje zasluge preslabe, da bi ga bila smela dalje časa gledati. Ali on je imel vsmiljenje z me-
noj, pa je obrnil še enkrat na me svoj nebeški pogled ter mi re-
kel: „Elizabeta, če hočeš ti biti moja, jaz hočem pač biti s teboj in nigdar ločen od tebe.“ In jaz sem mu berž odgovorila: „Da, Gospod, jaz hočem biti s tabo in nigdar ločena od tebe ni v sreči niti v nesreči.“ Te besede so ji ostale zapisane v serce z ogujeni-
mi čerkami in razvitljevale jo z nebeško svitlobo. V tej sveti po-
godbi, v tej serčni zvezi z Jezusom, Bogom miru, očetom vbozih in nesrečnih, je videla tako rekoč konec svojega vdovstva in kaker
novo in nerazvezljivo zaroko z nevmerljivim ženinom.

Sicer pa ni bilo to edini krat, da ji je božji ženin občutno razodel svojo priserčno skerblijivost. Ko je bila nekega dne, ne ve se prav kako, nevsmiljeno razžaljena, da je njena sicer tako poter-
pežljiva dušica vsa bila zmešana, je začela moliti s posebno gore-
čnostjo in mnogim jokanjem za vse tiste, ki so jo razžalili ter je
prosila Gospoda, da bi jim dal po eno dobroto za vsako krivico, katero je ona prejela od njih. Ko se je trudila sè silo, da je tako
molila, zasliši neki glas, ki ji pravi: „Nigdar nisi storila nobene
molitve, ki bi mi bila tako prijetna, kaker ta; segla mi je do dna
serca. Zato ti odpuščam vse grehe, ki si jih kedaj storila v svojem
življenju.“ In glas ji je potem našteval vse njene grehe rekoč ji:
„Odpuščam ti ta in ta greh.“ Ostermela zakliče Elizabeta: „Kedo
si ti, ki mi tako govoriš?“ Na kar je odgovoril glas: „Jaz sem ti-
sti, kateremu je Marija Magdalena pokleknila k nogam v hiši Si-
mona gobavega; tudi ti dam zopet svojo milost.“

Pozneje, ko je bila žalostna, da nima pri sebi svojega navad-
nega izpovednika, ji je Gospod odločil za izpovednika svetnika,
katerega si je bila za posebnega zavetnika izvolila že v otročji mla-
dosti, in ki ga je vedno tako priserčno ljubila, svetega Janeza e-
vangelista. Le - ta apostelj ljubezni se ji je prikazal in ona se mu
je izpovedala sè zvestejšim spominom, tako je rekla sama, in z ve-
čim sramovanjem zavoljo svojih grehov, kaker ga je kedaj čutila

pred katerim koli mašnikom; on ji je naložil pokoro in opominjal jo tako priserčno in zdatno, da se ji je zdelo, kakor bi ji bile polajšane s tem ravno tako telesne bolečine, kakor rane njene duše.

Tudi ji je bilo dano, da je po živem in pogostem gledanju prišla do najmanjših posebnosti terpljenja zveličarjevega. Tako je videla enkrat v duhu, ko je goreče molila, da se je pred njo odperla roka bela in svitla, ki je bila pa silno suha, z dolgimi, drobnimi persti in v sredi dlani je bil globok obrunek; po tem poslednjem znamenju je spoznala, da je bila ta roka Kristusova, pa se je čudila, da je bila tako suha in brez mesa. Glas, ki ga je poznala, pa ji je odgovoril precej: „To je zato, ker sem se vbijal in trudil po noči s čuvanjem in molitvami, po dnevi s popotovanjem po mestih in deželah, da sem oznanjeval kraljestvo božje.“ Tudi kri je videla, gosto in temno, ki je pritekla iz prebodene strani križanega Jezusa, ter je ostermela, da ni bila bolj tekoča in bolj čista; in ravno tisti glas ji je odgovoril, da je to nasledek tega, ker so mu poterli vse svete ude in ker je terpel tako grozne bolečine, ko mu je telo viselo na križu.

Vse te čudežne prikazni so zbudile v mehkem sercu Elizabetinem neizmerno bolečino zavoljo njenih grehov, katerih brisanje je stalo toliko terpljenja sami najvišji daritvi. Ko je nekega dne zavoljo tega obile solze pretakala, se ji prikaže njen božji tolažnik ter ji pravi: „Ne trapi se več, preljuba hči, zakaj vsi grehi so ti odpuščeni; jaz sem terpel po vseh udih in v vseh delih svojega telesa, s katerimi si mogla ti razžaliti svojega stvarnika. Vedi, da si očiščena vsakega greha.“ — „Ako sem tako posvečena,“ odgovori nato Elizabeta, „zakaj pa ne morem nehati, da bi te ne žalila več?“ — „Jaz te nisem posvetil,“ tako ji je bilo odgovorjeno, „da ne bi bila več zmožna grešiti, ali dal sem ti to milost, da me tako ljubiš, da bi raji vmerla, kakor greh storila.“

Zavoljo teh posebnih darov, ki jih je dobivala od svojega Boga, pa Elizabeta ni imela prederznega zaupanja, temuč nasproti, vzrok so ji bili, da je še bolj zaničevala sama sebe ter se ni zanašala na svoje moči. Ko je unanje izkušuje in tako nevsmiljeno preganjanje pogumno z nogami teptala, mej tem je nahajala sama v sebi, v pomiselkih in boječnostih svoje ponižnosti, obilen studenec grenkobe in britkosti. Ali Bog, kateremu je svoje življenje in svoje serce tako popolnoma darovala, on je čul vedno nad tem zakladom in svoji materi Mariji je naročil, da je imela posebno skerb za njegovo izvoljeno nevesto. Kraljica nebeška je postala nato posrednica

mej njo in svojim božjim Sinom. Prikazovala se ji je pogostoma ter jo učila, razvitljevala in krepčala na potu, po katerem je imela hoditi po božji naredbi. Obširno sporočilo teh svetih pogovorov, zloženo po pripovedovanju Elizabete same, se nam je ohranilo v letopisih reda svetega Frančiška. Okrajšane podajamo tukaj te genljive pripovedi sè zaupanjem in pobožnim občudovanjem, katero morajo zbuditi v vsakem v resnici katoliškem sercu.

Nekega dne, ko je vboga vdova z gorečnostjo in skerbjo preljubega iskala v svojem sercu ter ga ni mogla najti, začne premišljevali, zakaj je bežal Jezus v Egipt, ter želi silno, da bi jo o tem podučil kakov svet menih. Kar se ji prikaže presveta Devica ter ji pravi: „Če hočeš biti ti moja učenka, jaz bom tvoja učiteljica; če hočeš biti ti moja služabnica, jaz bom tvoja gospa.“ Elizabeta si ni upala vredno se misliti tolike časti ter je rekla: „Kedo pa ste vi, ki me hočete za učenko in služabnico?“ Marija je odgovorila nato: „Jaz sem mati živega Boga in jaz ti povem, da ga ni meniha, ki bi te mogel bolje podučiti kaker jaz.“ Na te besede je Elizabeta roke sklenila in stegnila jih proti materi milosti, katera jih je vzela v svoje ter ji rekla: „Če hočeš biti ti moja hči, jaz hočem biti tvoja mati; in keder boš dobro podučena in pokorna kaker dobra učenka, zvesta služabnica in vdana hči, potem te bom izročila v roke svojemu Sinovi. Ogiblji se pregovarjanja in zapiraj ušesa vsem krivicam, ki se govore o tebi. Spominjaj se naposled, da je bežal moj Sin v Egipt zato, da je ušel nastavam Herodeževim.“

Ta velika milost pa še ni mogla popolnoma pomiriti Elizabete; nezaupanje do same sebe ji je še vedno rastlo. Ali mati, ki jo je tako dobrotljivo sprejela za hčer, ni je več zapustila. Na svete Agate dan (5. svečana), ko je britko objokovala svojo nepokorščino do nebeške učiteljice, je ta božja tolažnica nenadoma ji stala na strani ter ji rekla: „O hči moja, h čemu se tako silno vdajaš britkosti? Jaz te nisem izvolila, da bi ti delala toliko žalega. Ne obupaj zato, ker nesi popolnoma izpolnila mojih zapovedi, saj sem jaz dobro vedela že prej, da jih ne boš. Moli enkrat angeljevo češčenje, pa ti bo odpuščeno to razžaljenje popoluoma.“

Nekaj dni potem, na praznik svete Školastike (10. svečana) je Elizabeta zopet jokala in silno ihtela; prišla je k njej njena tolažnica spremljana ta pot od svetega Janeza evangelista, posebnega prijatelja in variha Elizabetinega od njene mladosti. „Ti si me izvolila“, tako ji pravi Marija, „za gospo in za mater in ti si se

meni darovala samo sebe; ali jaz hočem, da se ta volitev od tvoje strani očitno poterdi; zato sem pripeljala svojega ljubega Janeza seboj, da bo naredil pismo.“ Elizabeta je nato vnovič sklenila roke ter jih položila v Marijine, pa ji je rekla: „Gospa, storite z menoj ko svojo služabnico vse, kar koli vam je ljubo.“ Nato je s prisego poterdila to darilo same sebe in sveti Janez je napisal pismo.

Neko noč, ko je molila Elizabeta angeljevo češčenje, se ji prikaže Marija ter ji pravi mej drugim: „Jaz te bom navadila vse molitve, ki sem jih molila, ko sem bila v tempeljnu“.

„Ko sta me oča in mati pustila v tempeljnu, sem sklenila v svojem sercu Boga imeti za očeta, ter sem pobožno in dostikrat premišljevala, kaj bi mogla Bogu prijetnega storiti, da bi mi blagovolil svojo milost podeliti. In dala sem se podučiti v postavi svojega Boga ter sem izmej vseh zapovedi božje postave zlasti tri ohranila v svojem sercu, namreč: ljubi Boga svojega Gospoda iz celega serca in sè vso svojo dušo in sè vsemi svojimi močmi, ravno tako: ljubi svojega bližnjega kaker samega sebe, ravno tako: sovraži svojega sovražnika. Te zapovedi sem hranila v svoji duši, ker sem sprevidela hitro, kako so v njih obsežene vse čednosti. In to te hočem učiti, da ne more imeti duša nobene čednosti, če ne ljubi Boga iz celega serca, zakaj po tej ljubezni prihaja dolu obilnost vsake milosti; ko je dolu prišla, pa ne ostane v duši, ampak razlije se kaker voda, če duša ne sovraži svojih sovražnikov, namreč hudobe in grehov. Kedor torej milost božjo dobiti in obderžati hoče, ta mora pripraviti serce za ljubezen in za sovraštvo. Zato hočem, da stori ti vse, kar sem jaz storila. Jaz sem vstala vsako noč o pol noči, pa sem šla ter se vergla pred altar, kjer sem prosila Boga sè vsem poželenjem, sè vsem hrepenenjem, sè vso ljubeznijo, katere sem bila zmožna, da bi tiste tri zapovedi in vse dele postave mogla izpolnjevati. In tako pred altarjem stoje sem sedem prošnji prosila Gospoda.

Pervič sem prosila to milost, da bi mogla izpolnjevati zapoved ljubezni do Boga. Drugič sem prosila to milost, da bi mogla ljubiti po božji volji svojega bližnjega in sploh vse, kar Bog ljubi in ceni. Tretjič sem prosila, da bi mi dal, da bi vse sovražila, kar on sovraži. Četrtič sem prosila ponižnost, potpežljivost, dobroto serca in pohlevnost in vse čednosti, ki bi me mogle lepšati pred njegovimi očmi. Petič sem prosila Boga, da bi mi dal gledati tisti čas, ko bo prišla na svet tista preblazena devica,

ki bo rodila Sinu božjega, da bi mi ohranil oči, da bi jo videle, ušesa, da bi jo slišala, roke, da bi ji stregle, noge, da bi hodile v njeni službi, kolena, da bi mogla moliti Sinu božjega v njenem naročju. Šestič sem prosila te milosti, da bi bila pokorna zapovedim in naredbam vikšega duhovnika v tempeljnu. Sedmič sem prosila Boga, da bi ohranil tempelj in vse svoje ljudstvo svoji službi.“—

Ko je Elizabeta to slišala, pravi: „O gospa presladka, ali niste bili že polni milosti in čednosti?“ Ali sveta devica ji odgovori: „Prepričana bodi, da sem se imela za ravno tako krivično, zaveržljivo in nevredno milosti, kaker ti; zato sem ga prosila milosti in čednosti.“

Tako ji je rekla tudi neko noč presveta devica: „Z meno je storil Gospod, kaker citravec s citrami, ko strune vbira in vreja k veseli, soglasni igri, in potem citra in poje zraven. Tako mi je Bog vbral po svojem zadovoljstvu dušo in um in serce in vse telesne počutke, in tako vrejeno po njegovi modrosti so me pogostoma nesli angelji v naročje božje, kjer sem okušala toliko veselja, sladkosti in tolažbe, da se nisem več spominjala, da bi bila kedaj videla ta svet. In verhu tega sem bila tako domača z Bogom in angelji, da se mi je zdelo, kaker bi bila zmirom živela na tem slavnem dvoru. Potlej, kader se je zljubilo Bogu Očetu, pa so me nesli angelji nazaj na tisti kaj, kjer sem prej molila. Ko sem se potem zopet našla na zemlji, ter sem se domislila, kje sem bila, mi je vnel ta spomin toliko ljubezen do Boga, da sem objemala zemljo, pečine, drevesa in vse vstvarjene reči iz ljubezni do njihovega stvarnika. Hotela sem služabnica biti vseh svetih žen v tempeljnu: želela sem podložna biti vsem stvarjem iz ljubezni do najvikšega Očeta, in to se mi je vedno godilo. Tako bi morala delati tudi ti. Ali ti se vedno pregovarjaš in praviš: „Kaj mi prihajajo te milosti, ker jih nisem vredna sprejemati.“ In potem se pogrezneš v nekako obupanje in ne veruješ na dobrote božje. Skerb imej, da ne boš več govorila tako, zato ker to jako merzi Boga. On more ko dober gospod dajati svoje dobrote, komer hoče, in ko moder oče dobro ve, komu jih ima dati. Naposled,“ tako pravi sklepajoč nebeška učiteljica, „vedi, da sem prišla po posebni milosti; dana sem ti za to noč; izprašuj me brez skerbi, jaz ti bom odgovarjala na vse.“

Elizabeta si od kraja ni upala rabiti tega dovoljenja; ali ko jo je Marija še enkrat spodbudila, da naj jo le vpraša, si vzame pogum pa ji stavi to vprašanje: „Povejte mi torej, gospa, zakaj ste imela tako silno poželenje, da bi videla tisto devico, ki je imela

roditi Sinu božjega?“ Nato ji je povedala sveta devica, kako je prišla na to misel, ko je brala svete preroke, in kako se je odločila Bogu posvetiti svoje devišstvo, zato da bi bila bolj vredna služiti tisti izvoljeni devici, in kako je naposled Bog ji razodel, da ni nobena druga tista devica, kaker ona sama.

„Enkrat,“ tako je rekla, „ko sem na to mislila, da se nočem nigdar ločiti od Boga, vstanem in grem brat želé kaj dobiti, kar bi mi dušo pokrepčalo. In ko odprem bukve, zadenem na besede Izaijeve: „Glej, devica bo spočela.“ Iz teh besed sem posnela, da bo Sin božji devico izvolil za mater, in hitro sem sklenila v sercu iz ljubezni in spoštovanja do te device devišstvo ohraniti, za deklo se ji darovati in služiti ji ter je nigdar ne zapustiti, naj bi tudi po celem svetu ko ptujka morala popotovati ž njo. Neko noč, ko sem čula v pobožni molitvi, pa sem lepo prosila Gospoda, naj mi ohrani življenje toliko časa, da bom videla tisto devico sè svojimi očmi, stregla ji sè svojimi rokami, glavo vklanjala pred njo v počeščevanje in popolnoma se njeni službi posvetila. In glej, svitloba svetlejša ko sonce, in iz srede svitlobe sem slišala glas, ki mi je rekel: „Pripravi se, da boš rodila mojega Sinu.“ In glas je pristavil: „Vedi, da tisto podložnost, katero hočeš ti iz ljubezni do mene drugim izkazovati, hočem jaz, da bodo tebi drugi izkazovali; in jaz hočem, da boš mojega Sinu mati, gospa in zapovedovavka, da ga ne boš imela sama, ampak ga boš tudi vsem delila, katerim ti bo ljubo. Ni milost, ni ljubezen moja, niti mojega Sinu ljubezen se ne bo dala v delež tistemu, kedor tebe ne bo ljubil, in kedor te ne prizna za mater mojega Sinu, ta ne bo prišel v moje kraljestvo. Ti hočeš od mene, da bi te storil prijetno tisti devici, ki bo mojega Sinu rodila, da bi imela zadosti zaupanja do tebe, da bi ti dala mojega Sinu ter bi napolnil on tvojo ljubezen, jaz pa ti pravim, da ga boš imela sama, in jaz ti ga bom dal, nihče drugi. In kedor ne prosi tvoje milosti, ne bo prejel v Sinu in po Sinu nobene tolažbe.“

Kè sem to slišala, sem padla od straha na obličje brez zavdnosti, ker se nisem mogla po koncu držati. Ali angelji so prišli, pa so me vzdignili in pokrepčali. In od tistega časa sem se popolnoma vdala hvali božji, tako da se ga nisem naveličala hvaliti noč in dan. In čisto za gotovo pričakovaje izpolnjenja božje obljube sem milo prosila Boga Očeta ter rekla: „Prevsmiljeni, premilostivi in predobrotljivi Oče, ker ti je ljubo, da imam roditi tvojega Sinu, zato te prosim, da mi podeli milostivo dar modrosti, da mu

bom mogla po njem podučena služiti po njegovi volji; podeli mi dar razuma, da bom po njem razsvetljena spoznati mogla voljo njegovo, zakaj, če ima biti rojen po človeški navadi, tako vem, da ne bo precej govoril; podeli mi dar svéta, da bom po njem svarjena v vseh rečeh previdno mogla ravnati ž njim; podeli mi dar moči, da bom po nji pokrepčana njegovo božanstvo z dolžnim spoštovanjem mogla prenašati; podeli mi dar učenosti, da bom po njej podučena podučevati znala vse, ki bodo ž njim prišli v dotiko; podeli mi dar pobožnosti, da bom od nje vojena ob enem njegovo človeštvo čuti in v vsem mu pomagati mogla; podeli mi dar strahu, da bom po njem ponižana sê strahom in ljubeznijo in z dolžnim češčenjem mu služila. To so darovi, katere sem prosila Boga Očeta, preden mi da svojega Sinu. Premisli zdaj pozdravljenje, katero mi je Bog poslal in angelj prinesel, pa boš videla, da so mi bile izpolnjene vse prošnje.“—

Nekoliko časa potem je Elizabeta goreče molila in ljubeznjiva mati njena se ji je prikazala vnovič ter ji rekla: „Ti misliš, moja ljuba hči, da sem prejela vse te milosti brez težave in truda, pa ni tako. V resnici, jaz ti povem, da nisem dobila od Boga nobene druge milosti brez mnovega truda, stanovitne molitve, gorečega hrepenenja, priserčne pobožnosti, mnogo solz in izkušenj, kaker le milost posvečenja, po kateri sem bila posvečena v telesu materinem. Prepričana bodi, da se ne spusti v dušo nobena milost kaker le po molitvi in telesnem zatajevanju. Keder smo mi darovali Bogu to, kar sami po sebi moremo, bodi si še tako malo, potem pride v našo dušo on sam, seboj nesé te najvikše darove, ki naredijo, da duša nekako omedli sama v sebi in izgubi spomin na vse to, kar je kedaj Bogu prijetnega storila. Tedaj se zdi sama sebi nižja in bolj zaničljiva ko kedaj prej. In kaj ima storiti duša tedaj? Pobožno zahvaliti se Bogu za te milosti. Keder Bog vidi, da se duša ponižuje ter zahvaljuje za dobrote, ki jih je prejela, tedaj ji obljubi tako visoke reči, da presežajo vse njene skrivne želje. Ne da bi prosila, se ji bodo izpolnile te želje. Tako je naredil z menoj, ko mi je poslal angelja Gabriela, kateri me je pozdravil, kaker pripoveduje sveti evangelij, ter mi prinesel božjo obljubo. Kaj sem storila tedaj? Pokleknila sem, roke sem sklenila, pa sem rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Tedaj mi je dal Bog svojega Sinu in vseh sedem darov svetega Duha. In veš, zakaj je to storil? Zato, ker sem mu verjela in ponižala se pred njim. Pripovedujem ti pa te reči zato, ker hočem, da se imaš poboljšati,

da bo tvoja vera živejša in terdnije tvoje upanje. Keder ti bo Gospod kaj obljubil, reci kaker jaz: „Glej, dekla sem Gospodova“ i. t. d. in ostani v terdni veri in v pričakovanju tiste obljube, dokler se izpolni; in če se ne izpolni, reci, da si kaj grešila proti Bogu, ter s tem nehala vredna biti tega, kar ti je bil obljubil.“—

Nekedaj na sveti večer je Elizabeta prosila Boga, da bi ji dal to milost, da bi ga ljubila iz celega serca; in sveta Devica se ji prikaže ter jo vpraša: „Kedo je ta, ki ljubi Boga? Ali ga ljubiš ti?“ Elizabeta si ni upala poterjati vprašanja in, da ga ne ljubi, ni hotela reči. Ko se je torej obotavljala z odgovorom, je nadaljevala Marija: „Ali hočeš, da ti povem jaz, kdo ga je ljubil? Sveti Jernej ga je ljubil, sveti Janez ga je ljubil in sveti Lovrenec ga je ljubil. Ali se daš ti, da te oderejo in sežgo živo, kaker so nje?“ Elizabeta je še zmirom molčala in Marija je rekla nadalje: „V resnici ti povem, ako si ti pri volji, da se ti vzame vse, kar ti je prijetno, ljubo in drago in celo tvoja lastna volja, jaz ti bom dobila tisto zasluženje, katero si je pridobil sveti Jernej tedaj, ko so ga derli. Če boš prenašala potepeljivo krivice, boš imela tisto zasluženje kaker sveti Lovrenec tedaj, ko so ga žgali; če ne boš odgovarjala ničesar, kader te bodo zmerjali in z nogami teptali, boš imela tisto zasluženje kaker sveti Janez tedaj, ko so mu hoteli zavdati; in pri vsem tem ti bom jaz na strani stala, da ti bom pomagala in krepčala te.“—

Nekega dne, ko je Elizabeta mislila na vse molitve, ki je rekla presveta Devica, da jih je molila v tempeljnu, ter se je vprašala, kako da je ta neomadežana dušica prosila milosti, ki jih ji ni manjkalo, pride Marija sama odgovoriti ji, z neizmerno sladkostjo in neskončno ljubeznjivostjo: „Jaz sem delala“, pravi, „kaker človek, ki hoče lep vodnjak sezidati. On gre pod goro in preiskuje se skerbjo, kje ima voda svoje žile, koplje, dokler jih najde, in potem jih napelje tje, kjer hoče postaviti vodnjak. Tisti kraj očedi in osnaži, da more notri voda ostati snažna in čista; okoli naredi zid in v sredi postavi steber, in vkrog in vkrog cevi, da more po njih voda teči v obilnosti k okrepčanju vsem. Jaz sem storila ravno tako. Pod goro sem šla, ko sem se učila postave; našla sem žilo vode, ko mi je pokazalo branje in molitev, da je vir vsega dobrega ljubiti Boga iz globočine serca; kraj sem pripravila, ko sem zbudila v sebi hrepenenje, da bi ljubila vse, kar on ljubi; hotela sem, da bi bila voda snažna in čista, ko sem sklenila bežati pred grehom in sovražiti ga; zid sem sezidala vkrog in vkrog, ko sem ne-

razdružno zvarila ponižnost, poterpežljivost in pohlevnost z ognjem ljubezni in ko sem jih ohranila tako zedinjene noter do smerti; zasadila sem steber in cevi napravila okoli, ko sem se postavila za pribežališče vsem; zakaj jaz sem vedno pripravljena v obilnosti razlivati tolažbe in milosti z višave na vse tiste, ki me prosijo zase ali za druge. Preljuba hči,“ tako je rekla naposled, „jaz ti razodevujem vse molitve, ki sem jih molila, zato da se navadiš po mojem zgledu Boga prositi vse, kar ti je treba, sè zaupanjem in s ponižnostjo. Ali veš, zakaj čednosti niso enakomerno razdeljene mej ljudmi? Zato ker jih eni ne znajo prositi s toliko ponižnostjo, niti ohraniti s toliko skerbjo, kaker drugi; zato hoče Bog, da naj tisti, ki jih ima, pomaga tistemu, ki jih nima. In jaz hočem, da moli ti goreče in pobožno za svoje zveličanje in za drugih.“ —

Neki drug krat je videla Elizabeta veličasten, s cvetjem pokrit grob; iz njega je vstala njena božja tolažnica in vzdignila se v nebesa v sredi brez števila angeljev, ki so jo spremili v objetje njenega Sinu; en angelj pa ji je prišel razlagat to prikazen Marijinega vnebovzetja, katera ji je imela biti ob enem tolažba z nebes v njenih tadanjih britkostih in sladka slutnja slave, katero ji je Bog namenil, kaker Mariji, če ostane do konca zvesta in pokorna njegovim sveti volji.

Ponižna služabnica Kristusova je rekla, ko je pripovedovala vse te čudeže, da jih je videla in slišala tako razločno in jasno, da bi rajši vmerla, kaker bi rekla, da jih ni bilo.

Tako je začel Bog poplaševati že na tem svetu svojo zvesto služabnico. Samega sebe je dal za ženina zapuščeni vdovi; mladi ženi, oplašeni in preganjani, je dal učiteljico in mater njo, ki je ob enem mati britkosti in vsmiljenja; dušici, kateri je vzel vse dobrote tega sveta, je odperl že tukaj neminljive nebeške zaklade.

Za svete misijone!

Znano je vsem našim bravcem, da so sveti oče pepež z okrožnico, izdano 12. sušca letošnjega leta, v ta namen, da bi vsega-mogočni Bog rešil svojo cerkev velikih stisek in nadlog, v katerih zdihuje dandanašnji po mnogih deželah, napovedali čas posebnih milosti za vse katoliško kersčanstvo, namreč sveto leto, ki ima

biti po naših krajih do praznika vseh svetih, začelo pa se je v Rimu 19. sušca na praznik svetega Jožefa, kateremu so ko patronu vesoljne cerkve to sveto leto sveti oče posebno priporočili. Razen šestkratnega cerkvenega obiskovanja in en dan posta izpovedi in svetega obhajila, nalagajo namestnik Kristusov na zemlji v zadobljenje popolnega odpustka, da naj se po zmožnosti tudi kaj vbogajme da, in sicer za katero koli gdo hoče pobožno delo; vender priporočajo še zlasti miloščino za družbe, katerih namen je skerb za katoliške misijone in ki so te tri v začetku tega stoletja na Francoskem ustanovljene: družba za razširjevanje svete vere, družba svetega detinstva Jezusovega in družba za šole na Jutrovem.

Posebno okrožno pismo, v katerem prosijo miloščine za ravno imenovane misijonske družbe in sploh za svete misijone, so izdali sveti oče 3. grudua lanskega leta. Mislili smo že prej povedati našim bravcem o tej prošnji papeževi; toliko bolj pa smo zdaj dolžni to storiti, ker nam jo posebej priporočajo prečastiti generalni minister našega reda z lastno okrožnico izdano v Rimu 8. malega travna letošnjega leta. Pišejo namreč, naj bi vsi, ki so njihovi duhovni oblasti podverženi, po svoji moči si prizadevali, da se namen svetega očeta papeža doseže in obilna podpora dobi za vse katoliške misijone; otroci svetega Frančiška pa naj bi še zlasti skerbili za misijone serafinskega reda, kateri so na Kitajskem, v Albaniji, v Gorenjem Egiptu, v Tripolju, v Berberiji in po drugih krajih na Jutrovem.

Po vsem tem opiminjamo torej tudi mi vse ude prvega kakor tretjega reda našega očeta Frančiška, naj skušajo po svoji moči razširjevati mej slovensko mladino pri nas povsod že znano „delo svetega detinstva Jezusovega“ in sploh priporočati in nabirati miloščine za svete misijone. Gdor more dosti, naj da dosti, gdor more malo, naj da, kar vterpi, iz dobrega serca. Vsaki sold, ki se daruje iz ljubezni do Boga za razširjevanje svete vere Jezusove, bo Bog, ki je neskončno bogat, obilno povernil ali že na tem, ali gotovo na onem svetu.

Dobro vemo, da je naše pobožno slovensko ljudstvo dozdej, dasiravno ne živi v preobilnosti, vender rado in primeroma dosti dajalo za svete misijone ter se vverstilo s tem mej izobražene katoliške narode, ki so v stanu tudi zunaj svoje domovine v daljnjih, ptujih krajih kaj zdatnega dobrega storiti. Ravno zato se po pravici nadejamo, da beseda samega vesoljnega poglavarja svete cerkve pri nas ne bo zadela na zaperta serca in ušesa. Namen je

svet in veličasten, potreba je silna in velika. Napnimo torej vse moči, omejimo iztroške, ki niso neogibni, pritergajmo si, kjer nam je mogoče, da bomo, koliker naše vboštvo pripušča, izpolnili želje blagega očeta Leona XIII. Zlasti lepo priporočamo odrasli slovenski mladini, naj v tem svetem letu popolnoma se zderži plesov in podobnih veselje ter denarce, ki bi se za nje izdali, zloži in v namen svetega očeta oberne. Veče veselje, kaker vsaki ples, bo tako dobro delo napravilo vsakateremu, gdor ima le količkaj katoliškega in kerščanskega v svojem sercu.

Ako žele naši naročniki nam oddajati svoje darove, z veseljem jih bomo pošiljali v Rim prečastitemu našemu generalnemu ministru, kateri jih bodo naj bolj prav vedeli razdeliti, da dosežejo svoj namen. Da pa od svoje strani tudi kaj storimo, naznanjamo, da smo odločili za svete misijone vse, kar prejmemo nadalje za lanski letnik „Cvetja“. Imamo namreč še več sto popolnih odtiskov, ki se oddajajo nevezani po navadni ceni; ker se nam je pa od raznih strani razodela želja po vezanih odtiskih, oskerbeli smo jih nekoliko število ter se dobe mehko vezani po 75, terdo s platenim herbtom po 80 kr. Gdor si potemtakem naroči lanski letnik „Cvetja“, dá miloščino, ki more veljati pač tudi v zadobljenje odpustka svetega leta. Naše blagovoljne bravece prosimo, naj to povedo koliker morejo mnogim izmej svojih znancev in prijateljev.

Priporočilo.

Deseti dan preteklega meseca je obhajala Avstrija s priserčnim, neprisiljenim veseljem ženitnino pervaka svoje mladine, cesarjeviča nadvojvoda RUDOLFA, ki ima po milosti božji enkrat ji biti gospodar in oče njenemu ljudstvu. Ž njegovo osodo je terdno sklenjena osoda celega cesarstva; njegova sreča je naša sreča. Zato priporočamo vsem svojim bravecem, koliker le moremo, naj se tudi nadalje radi spominjajo v svojih molitvah bogoljubnega dediča avstrijskega svitlega prestola in njegove pobožne mlade soproge cesarične naslednice ŠTEFANIJE. Bog ju živi, Bog ju blagoslovi!

* * *

Pobožni molitvi se lepo priporočata nadalje neka dolgo že bolna tretjerednica konjiške fare in neki naš naročnik, ki je „v hudih zadregah, v velikih dušnih in telesnih potrebah“.